

Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce

Předmět: Pracovní činnosti

Charakteristika předmětu Pracovní činnosti

Předmět Pracovní činnosti je součástí vzdělávací oblasti Člověk a svět práce.

Vyučuje se jako samostatný předmět v 1.–5. ročníku:

1. ročník – 1 hodinu týdně
2. ročník – 1 hodinu týdně
3. ročník – 1 hodinu týdně
4. ročník – 1 hodinu týdně
5. ročník – 1 hodinu týdně

Výuka probíhá většinou ve třídách, je možné zařadit také práci v přírodě nebo návštěvu výstavy rukodělných výrobků.

V základním vzdělávání je předmět Pracovní činnosti postaven na tvůrčích činnostech žáka a vede ho k získávání základních uživatelských dovedností v různých oborech lidské činnosti a také k profesní orientaci.

Vzdělávací oblast Člověk a svět práce je založena na tvůrčí myšlenkové spoluúčasti žáků.

Vzdělávací obsah je rozdělen na 1. stupni na čtyři tematické okruhy:

Práce s drobným materiálem, konstrukční činnosti, pěstitelské práce, příprava pokrmů

Ve výuce je využívána také metoda CLIL, tj. *content and language integrated learning*.

Vzdělávání v předmětu Pracovní činnosti

- seznamuje žáky s prací s různými materiály
- vede k osvojování pracovních dovedností a návyků
- vede k používání vhodných nástrojů, nářadí, pomůcek
- rozvíjí jemnou a hrubou motoriku
- vede žáky k plánování, organizování a hodnocení pracovní činnosti
- vede k vytvoření pozitivního vztahu k práci, k vytrvalosti, tvořivosti
- podporuje i kladný vztah k životnímu prostředí a péči o něj

Předmět Pracovní činnosti je úzce spjat s ostatními předměty všech vzdělávacích oblastí.

Výchovné a vzdělávací strategie v předmětu Pracovní činnosti

Kompetence k učení

- učitel zadává diferencované úkoly, využívá individuálních schopností
- učitel vede žáky k samostatnému pozorování a experimentování s materiálem, stavebnicemi, ke schopnosti získané výsledky porovnávat, kriticky posuzovat a vyvozovat z nich závěry pro využití v budoucnosti

Kompetence k řešení problémů

- učitel zařazuje metody, při kterých žáci využívají schopnosti volit vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu
- žák je veden k práci podle slovního návodu a předlohy

Kompetence komunikativní

- žáci si sdělují své názory, pocity, vzájemně se povzbuzují
- učitel vede žáky ke vhodné komunikaci s ostatními spolužáky, učiteli a dospělými
- žák je veden k tomu, aby uměl obhájit výsledek své práce

Kompetence sociální a personální

- učitel vede žáky k bezpečnému a účinnému používání materiálů, nástrojů a vybavení
- žáci se snaží dodržovat stanovená pravidla
- při řešení problémových úloh jsou žáci vedeni k práci ve skupinách

Kompetence občanské

- učitel se zajímá o názory žáků, pro děti s postižením volí vhodné pracovní materiály
- žákům umožňujeme veřejně prezentovat výsledky své práce (výstavky)
- učitel vede žáky k respektování, chránění kulturního a historického dědictví

Kompetence pracovní

- učitel vede žáky k tomu, aby si uměli plánovat a navrhnout pracovní tempo
- žák je schopen dodržování zásad hygieny a bezpečnosti práce, ke schopnosti poskytnout první pomoc
- učitel vede žáky k tomu, aby zvládali různé pracovní postupy v závislosti na materiálu

Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce

Předmět: Pracovní činnosti

Ročník: 1.

1. část

Očekávané výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty, kurzy	Poznámky
<p>Umí stříhat, lepit Seznamuje se s technikou trhání, mačkání, vytrhávání, překládání papíru dle jednoduchého slovního návodu a předlohy Dovede obkreslit, vystříhnout podle šablony a nalepit textil Zvládá třídit, propichovat, navlékat a sestavovat drobný materiál a vytváří jednoduchými postupy různé předměty Modeluje dle svého názoru</p>	<p>Práce s drobným materiálem Papír – vlastnosti materiálu Textil – vlastnosti materiálu Drobný materiál – seznámení s vlastnostmi různých materiálů (přírodniny, semena, těstoviny, korálky) Modelovací hmota</p>	<p>Dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, získává návyky pro každodenní život, přispívá k utváření zdravého životního stylu, vede k odpovědnosti za výsledek své práce OSV – utváření praktické životní dovednosti ENV – základy estetického vnímání MKV – pravidla slušného chování, tolerance – lidové zvyky a tradice</p>	
<p>Zvládá elementární práci s jednoduchou stavebnicí</p>	<p>Konstrukční činnosti Stavebnice plošná, prostorová – sestavování modelů, práce s návodem</p>	<p>OSV – práce ve dvojicích, ve skupinách</p>	

Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce

Předmět: Pracovní činnosti

Ročník: 1.

2. část

Očekávané výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty, kurzy	Poznámky
Seznamuje se se základy péče o nenáročné pokojové rostliny Provádí pozorování přírody (světlo, teplo a jejich význam pro rostliny) Pěstování rostlin ze semen v místnosti	Pěstitelské práce Pokožové rostliny Pěstitelské pokusy a pozorování – setí obilí na vatu, sázení hrachu do hlíny	ENV – aktivní účast na ochraně životního prostředí	
Umí se přizpůsobit pravidlům stolování a společenského chování, udržování pořádku a čistoty	Příprava pokrmů Příprava jednoduché zdravé svačinky za pomoci učitele Jednoduchá úprava stolu	OSV – zásady správné výživy	

Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce

Předmět: Pracovní činnosti

Ročník: 2.

1. část

Očekávané výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty, kurzy	Poznámky
<p>Umí mačkat, trhat, stříhat, vystříhovat z přeloženého papíru, skládat, překládat, lepit</p> <p>Dovede si odměřit a navléknout nit, dělat uzel Stříhá a lepí textil Zvládá se přední a zadní steh Přišije dvoudírkový knoflík</p> <p>Dovede třídit, navlékat, sestavovat a lepit drobný materiál Pracuje dle jednoduchého slovního návodu a předlohy</p> <p>Dovede vymodelovat jednoduchý požadovaný tvar (ovoce, zelenina, postava)</p>	<p>Práce s drobným materiálem Papír, karton Druhy a vlastnosti papíru v praxi Práce s šablonou Práce podle slovního návodu a předlohy Umí si zorganizovat práci Textil</p> <p>Přírodniny</p> <p>Modelovací hmota, keramická hlína, terakota</p>	<p>Uplatňování zásad bezpečnosti a hygieny práce Spotřeba věcí a odpadního materiálu Třídění odpadu Návštěva výstavy</p> <p>ENV – uvědomování si vztahů mezi člověkem a prostředím v němž žije – rozvoj estetického vnímání VDO – prohlubování empatie, spravedlivého posuzování MKV – lidové zvyky a tradice</p>	
<p>Zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicí Dovede sestavit jednoduché modely dle vlastní představy</p>	<p>Konstrukční činnosti Stavebnice plošná, prostorová, konstrukční Práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem</p>	<p>OSV – zdokonalování dovedností, týkajících se spolupráce a komunikace v týmu</p>	

Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce

Předmět: Pracovní činnosti

Ročník: 2.

2. část

Očekávané výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty, kurzy	Poznámky
Provádí jednoduché pěstitelské činnosti a pozorování	Pěstitelské práce Pěstování pokojových rostlin Pěstitelský pokus – sázení okrasné cibuloviny a péče o ni Rozlišení rostlin – jedovaté, léčivé, okrasné, koření, zelenina	ENV – aktivní účast na ochraně životního prostředí	
Chová se vhodně při stolování Příprava jednoduchého pohoštění ze studené kuchyně	Příprava pokrmů Základní vybavení do kuchyně Výběr, nákup a skladování potravin na jednoduché pohoštění Jednoduchá úprava stolu	OSV – zásady racionální výživy MKV – pravidla slušného chování, tolerance	

Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce

Předmět: Pracovní činnosti

Ročník: 3.

1. část

Očekávané výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty, kurzy	Poznámky
Vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů Pracuje podle slovního návodu a předlohy Umí sbírat, třídit a opracovat přírodní materiál a z něj vytvořit prostorové aranžmá dle vlastní fantazie	Práce s drobným materiálem Přírodniny	Vv – otiskování přírodnin Pr – přírodniny živé a neživé	
Využívá různých postupů a technik Umí trhat, stříhat, vystřihovat, mačkat, lepit, skládat a překládat papír Vytváří jednoduché prostorové stavby Pracuje podle předlohy či slovního návodu	Papír a karton	ENV – vztah člověka k životnímu prostředí (recyklace odpadů)	
Zvládá hnětení, válení, stlačování, přidávání i ubírání, ohýbání a dělení na části	Modelovací hmota	Vv – návrhy výzdoby keramických předmětů	

Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce

Předmět: Pracovní činnosti

Ročník: 3.

2. část

Očekávané výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty, kurzy	Poznámky
Umí navléknout nit, udělat uzel a stříhat textil Umí přišívat knoflíky Dovede si šít zadním a předním stehem Vyrobí jednoduchý textilní výrobek	Textil		
Zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicí	Konstrukční činnosti		
Zná základní péči o pokojové rostliny (zalévání, kypření, otírání listů, rosení, hnojení) Umí zasít semena a zasadit řízký rostlin Provádí pozorování a výsledky hodnotí	Pěstitelské práce	Pr – stavba těla rostlin	

Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce

Předmět: Pracovní činnosti

Ročník: 3.

3. část

Očekávané výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty, kurzy	Poznámky
<p>Orientuje se v základním vybavení kuchyně</p> <p>Chová se při stolování vhodně</p> <p>Umí připravit jednoduché prostírání pro každodenní stolování</p> <p>Připraví jednoduché pohoštění ze studené kuchyně</p> <p>Udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch</p>	Příprava pokrmů	VMEGS – Evropa a svět nás zajímá	

Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce

Předmět: Pracovní činnosti

Ročník: 4.

1. část

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty, kurzy	Poznámky
<p>Dovede vystřihovat, vyřezávat, polepovat, vytváří prostorové konstrukce</p> <p>Seznámí se se základy aranžování, využití samorostů</p> <p>Seznámí se při činnosti s různým přírodním materiálem, s prvky lidových tradic</p> <p>Udržuje pořádek na pracovním místě</p> <p>Zvládne různé druhy stehů – přední, zadní, ozdobný</p> <p>Dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úraze</p>	<p>Práce s drobným materiálem Vlastnosti materiálu, funkce a využití pracovních pomůcek a nástrojů, jednoduché pracovní postupy, využití tradic a lidových zvyků různé druhy papíru, karton Přírodniny</p> <p>Textil</p>	<p>Kolektivní práce</p> <p>MKV – lidské vztahy, etnický původ</p> <p>Vv, Př ENV – vztah člověka k prostředí</p> <p>Dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce, poskytne první pomoc při úraze dle svých schopností a možností Vv OSV – spolupráce</p>	
<p>Montuje a demontuje stavebnici</p> <p>Dovede sestavovat složitější stavebnicové prvky</p> <p>Pracuje podle slovního návodu</p> <p>Dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce</p>	<p>Konstrukční činnosti Práce se stavebnicemi plošnými, konstrukčními prostorovými, práce s návodem</p>		
<p>Zná zásady péče o pokojové rostliny</p> <p>Zná rozdíl mezi setím a sázením</p>	<p>Pěstitelské činnosti – základní podmínky pro pěstování rostlin, pěstování</p>		

Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce

Předmět: Pracovní činnosti

Ročník: 4.

2. část

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty, kurzy	Poznámky
Zná množení rostlin odnožemi řízkováním, umí zvolit podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a nářadí Ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové a jiné rostliny Dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce	pokojových rostlin, pěstování rostlin ze semen v místnosti		Využití školního pozemku dle možností
Orientuje se v základním vybavení kuchyně Seznámí se s přípravou jednoduchých pokrmů studené kuchyně Zná pravidla správného stolování a společenského chování Udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch	Příprava pokrmů – základní vybavení kuchyně, výběr a nákup potravin, jednoduchá úprava stolu, pravidla správného chování	Př VMEGS – Evropa a svět nás zajímá	

Nabídka pro další činnosti: práce se dřevem – jednoduché opracování, lepení dřevěných kousků, konstrukce ze špejlí, práce s kovem – tvarování
kovových fólií a drátů, rytí, vyhlazování

Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce

Předmět: Pracovní činnosti

Ročník: 5.

1. část

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty, kurzy	Poznámky
<p>Dovede vystříhovat, vyřezávat, děrovat, polepovat, tapetovat, vytváří prostorové konstrukce</p> <p>Základy aranžování, suchá vazba, činnosti s různým materiálem s prvky lidových tradic a řemesel</p> <p>Dekoratивní předměty z různých tvarovacích hmot</p> <p>Zvládne různé druhy stehů: přední, zadní, ozdobný, seznámí se s látáním a tkaním</p> <p>Umí háčkovat</p> <p>Udržuje pořádek na pracovním místě</p>	<p>Práce s drobným materiálem – vlastnosti materiálu, funkce a využití pracovních pomůcek a nástrojů, jednoduché pracovní postupy, využití tradic a lidových zvyků.</p> <p>Práce s různými druhy papíru a kartonem.</p> <p>Práce s přírodninami</p> <p>Práce s keramikou</p> <p>Práce s textilem</p>	<p>OSV – kolektivní práce MKV – lidské vztahy, etnický původ</p> <p>Vv</p>	
<p>Montuje a demontuje stavebnici</p> <p>Dovede sestavovat složitější stavebnicové prvky</p> <p>Umí pracovat podle slovního návodu, předlohy nebo jednoduchého schématu</p> <p>Dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce</p>	<p>Konstrukční činnosti – práce s různými druhy stavebnic, práce s návodem, předlohou a jednoduchým náčrtem</p>		<p>Exkurze do montážní dílny dle možností</p>

Předmět: Pracovní činnosti

Ročník: 5.

2. část

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty, kurzy	Poznámky
Zná zásady péče o pokojové květiny Zná množení rostlin řízkováním a odnožemi Seznámí se s rostlinami jedovatými, rostlinami jako drogy, alergie Vede pěstitelské pokusy a pozorování Umí zvolit podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky a nářadí Pěstuje rostliny ze semen v místnosti a na zahradě (okrasné, léčivky, koření, zeleninu a jiné) Dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úraze	Pěstitelské činnosti – základní podmínky pro pěstování pokojových rostlin, pěstování rostlin ze semen v místnosti.	ENV – vztah člověka k prostředí Přírodověda VMEGS – Evropa a svět nás zajímá	Pěstování rostlin na zahradě dle podmínek školy
Orientuje se v základním vybavení kuchyně, seznámí se s přípravou jednoduchých pokrmů studené i teplé kuchyně Zná pravidla správného stolování a společenského chování Dodržuje zásady hygieny přípravy jídel	Příprava pokrmů – základní vybavení kuchyně, výběr a nákup potravin, jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování		

Nabídka pro další činnosti: práce se dřevem – ozdobné a dekorační předměty, práce s kovem – tvarování drátků a kovových fólií